

A. Talousarvioasetelma ja sitovuustaso

Kaupungin talousarviossa ja taloussuunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Käyttötalousosassa kaupunginvaltuusto hyväksyy

Sitovat menomäärärahat ja tuloarviot, sekä asettaa tavoitteet toimielimille/toimialoille. Sitovuustaso ja talousarvioasetelma on eritelty talousarviokirjan liitteenä.

Menomäärärahat ja tuloarviot ovat valtuuston nähden sitovia toimielin-/toimialatasolla, kaupunginhallitukseen sitovia tehtäväalueetasolla, lautakuntaan vastuuyksikkö/vastuualue tasolla, toimialajohtajaan toimintayksikkö/palveluyksikkö tasolla ja tehtäväalueen esimestä sitoo kustannuspaikkatason menomäärärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosassa kaupunginvaltuusto hyväksyy

- Määrärahoihin verrattavat erät: Korkokulut, muut rahoituskulut, satunnaiset kulut.
- Tuloarvioihin verrattavat erät: Verotulot, valtionosuudet, korkotuotot, muut rahoitustuotot, satunnaiset tuotot.
- Tilikauden tuloksen käsittelyerät; poistoeron muutokset, vapaaehtoisten varausten muutokset, sekä rahastojen muutokset (eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä). Kaupunginvaltuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä tai talousarviomuutoksena tilivuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistot eivät ole määrärahoja vaan ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Poistot lasketaan kaupunginvaltuuston erikseen hyväksymän poistosuunnitelman mukaan.

Investointiosassa kaupunginvaltuusto hyväksyy

- menomäärärahat ja tuloarviot toimielimittäin/toimialoittain

Rahoitusosassa kaupunginvaltuusto hyväksyy

- Määrärahoihin verrattavat erät: Antolainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys.
- Tuloarvioihin verrattavat erät: Antolainojen vähennys, pitkäaikaisten lainojen lisäys.
- Vaikutuksen maksuvalmiuteen.

Talousarvioiden katteet osoittavat kaupungin taloudellisesta tuloksesta seuraavaa:

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos ja ilmoittaa riittääkö kaupungin tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen menojen ja tulojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin varauksia tai vapaata omaa pääomaa.

B. Takausprovisiot, lainananto- ja ottovaltuudet

Hallintosääntö 64 § mukaan kaupunginhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Takausten myöntämisen, takausprovision määrittämisen ja antolainauksen menettelytavat on tarkennettu valtuuston vahvistamassa takaus- ja antolainauspolitiikassa. Ottolainauksen osalta noudatetaan valtuuston vahvistamaa varainhankintapolitiikkaa.

Talousarvon vahvistamisen yhteydessä valtuusto vahvistaa vuosittain otto- ja antolainojen valtuudet ja lainamäärien ala- ja ylärajat.

Kaupunginhallituksella on oikeus

Ottolainauksen osalta

- Ottaa valtuuston hyväksymä rahoitusosaan merkitty lainamäärä /kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja.
- Delegoida talousarvioon hyväksytyin pitkäaikaisen lainan nostamisvaltuudet kaupunginjohtajalle, talousjohtajalle ja / tai hallintojohtajalle.
- Päättää lainan ennenaikaisesta takaisinmaksamisesta, laina-ajan pidentämisestä sekä lainaehto- ja muuttamisesta talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa.
- Ottaa tilapäislainoja / kassalainoja, joita saa olla kulloinkin enintään 30 miljoonaa euroa.
- Delegoida kaupunginjohtajalle, talousjohtajalle ja / tai hallintojohtajalle oikeus nostaa tilapäislainoja / kassalainoja.
- Tehdä rahoitusleasingsopimuksia hyväksytyssä talousarviossa esitettyjen hankkeiden ja hankintojen rahoittamiseksi.
- Päättää lainasalkun suojausstrategian edellyttämistä riskienhallinnan toimenpiteistä, koronvaihtosopimusten tekemistä sekä sopimusten tekemistä muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään talousarviossa olevan lainakannan verran.
- Delegoida lainasalkun suojaustoimenpiteet kaupunginjohtajalle ja/tai talousjohtajalle.

Antolainauksen osalta

- Myöntää Nivalan kaupungin tytäryhtiölle lyhytaikainen tilapäislaina / kassalaina enintään 1 vuodeksi. Tilapäislainan vakuudeksi vaaditaan yhtiön hallituksen päätös lainan nostamisesta ja yhtiön hallituksen vahvistama takaisinmaksusuunnitelma. Tilapäislainasta peritään nostohetken mukainen Euribor-korko määriteltynä laina-ajan pituuden mukaan + marginaali 1 %. Korkokannan ollessa miinusmerkkinen peritään marginaali.
- Delegoida kaupunginjohtajalle, talousjohtajalle ja / tai hallintojohtajalle oikeus myöntää tytäryhtiölle tilapäislainoja / kassalainoja edellä mainituin ehdoin viranhaltijapäätöksellä. Viranhaltijapäätöksellä lainaa voidaan myöntää enintään 500 000 euroa / yhtiö.
- Myöntää rekisteröidylle yleishyödylliselle yhteisölle siltarahoituksena enintään vuoden mittainen lyhytaikainen laina valtuuston talousarviossa vahvistamilla ehdoilla:

- Laina voidaan myöntää olemassa olevan rahoituspäätöksen perusteella EU-rahoitteisten tai niihin verrattavien hankkeiden maksuvalmiuden turvaamiseksi.
- Hankkeen vuosikustannusarvion tulee olla vähintään 10 000 euroa.
- Lainasta peritään nostohetken mukainen Euribor 12 kk (tod/360) korko + 1 % marginaali. Korkokannan ollessa miinusmerkkinen peritään marginaali.
- Lainan vakuudeksi edellytetään yhteisön yleisen kokouksen / yhteisön sääntöjen mukainen päätös kassalainan ottamisesta kaupungilta ja velkakirjaan yhteisön nimenkirjoittajan allekirjoitus.
- Hankkeen jatkuessa laina voidaan uudistaa tarvittaessa kaupunginhallituksen päätöksellä.
- Laina on maksettava takaisin heti, kun hanke on päättynyt ja hankesuunnitelman mukaiset maksatukset on saatu.

C. Täytäntöönpano-ohjeet

1. Laskujen hyväksyminen

Ennen hankintapäätöksen tekemistä hankintapäätöksen tekijän on varmistettava, että käytettävissä olevat määrärahat riittävät hankintakustannusten kattamiseen. Yrittäjiltä ostettavien palveluiden kohdalla on hankintapäätöstä tehtäessä tarkistettava, kuuluuko yrittäjä ennakkoperintärekisteriin ja YEL:n (yrittäjäeläkevakuutus) piiriin. Yksityisyrittäjältä pyydetään ennakkoperintärekisteriote, sekä yrittäjäeläketodistus, jotta suoritus voidaan maksaa ostoreskontran kautta. Mikäli yrittäjä ei toimita em. todistusta, suoritus on maksettava palkanlaskennan kautta.

Ennakkoperintärekisteriin kuulumisen voi tarkastaa myös YTJ-rekisteristä (verohallinnon yritys- ja yhteisötietojärjestelmä). Näillä tarkistuksilla varmennetaan, että kaupungille ei myöhemmin lankea yrittäjän itsensä maksettavaksi kuuluvia eläkekuluja ja ennakonpidätyksiä.

Jokaista tehtäväaluetta ja/tai yksikköä varten toimielimet määrittelevät vuosittain laskujen hyväksyjät. Jokaiselle hyväksyjälle tulee nimetä varahenkilö. Laskujen hyväksyjän tulee olla tehtäväalueen tai yksikön toiminnasta vastuullinen henkilö. Laskujen hyväksyjien tiedot tulee pitää ajan tasalla sähköisen ostolaskujen käsittelyjärjestelmän reitityksessä. Muutoksen laskujen hyväksyjissä ilmoitetaan taloustoimistoon ja Kuntien Hetapalveluille.

2. Laskun käsittely

Kaupungin osto- ja myyntireskontraa ylläpitää Kuntien Hetapalvelut Oy. Ostolaskujen käsittelyssä käytetään sähköistä ostolaskujen kierrätys- ja arkistointijärjestelmää. Ostolaskut ohjataan kaupungin viralliseen laskutusosoitteeseen. Laskun viitetietona tulee olla laskun tarkastajan ja hyväksyjän nimi, sekä kustannuspaikka. Toimialat vastaavat laskujen reititystietojen (kustannuspaikkojen tarkastajat ja hyväksyjät) ajan tasalla pitämisestä. Tilitoimisto vastaa asianmukaiseen osoitteeseen toimitettujen verkko- ja paperilaskujen sekä maksumääräysten reitittämisestä kiertoan kaupungin organisaatioon toimialojen ylläpitämän reitityskartan mukaisesti.

Kaupungin puolella laskut kierrätetään sähköisesti ostolaskuohjelmassa. Kolmivaiheisessa kierrossa laskulla on kaksi tarkastajaa ja hyväksyjä. Toisen tarkastajan tulee olla tiliointitaitoinen. Tarkastusvaiheessa varmistutaan siitä, että laskussa veloitettu tavara tai palvelu on vastaanotettu ja että lasku on oikein ja vastaa saatua tavaraa tai palvelua. Tarkastusvaiheessa lasku tilioidään, ellei Hetapalveluiden esikäsittely ole tehnyt tiliointiä. Tarkastaja voi lisätä tietoihin kustannuspaikan, jonka käyttöön tavara tai palvelu on tullut. Hyväksyjän vastuulla on tarkistaa, että lasku kohdentuu oikealle kustannuspaikalle, on muodollisesti ja asiallisesti oikea, tavara, työsuoritus tai muu palvelu on merkitty tarkastetuksi ja että menon suorittamiseksi on käytettävissä määrärahaa. Hyväksyjällä on velvollisuus tarvittaessa lisätä, täydentää tai korjata kustannuspaikkatieto tai

tiliöintiä. Laskun tarkastajana ja hyväksyjänä ei saa olla sama henkilö. Hyväksyjän asemassa oleva ei saa hyväksyä omia puhelin-, matka-, majoitus- tai koulutuslaskujaan vaan ne on esihenkilön hyväksyttävä.

3. Määrärahojen käyttö

Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio on hallintokuntien toiminnan lähtökohta, johon eri toimielinten toiminta tulee mitoittaa ja noudattaa.

Eräiden määrärahojen kohdalla kaupunginhallitus/lautakunta tekee erillispäätökset toteuttamisesta. Kohteista on maininta talousarvion perusteluissa.

Valtionosuutta tai rahoitusavustuksia saavien hankkeiden rakentamista tai projektien aloittamista ei saa aloittaa ennen myönteistä rahoituspäätöstä kuin erillisellä hallituksen päätöksellä. Hankkeen aloittaminen ilman myönteistä rahoituspäätöstä on kaupungille tietoinen riski, joita on pyrittävä välttämään.

Kaupungin myöntämistä yhteisöavustuksista merkittävimmät on kohdennettu ja mahdollisesti mainittu kunkin tehtäväalueen perustelutekstissä.

4. Talousarvion seuranta

Talousarvion seuranta tapahtuu taloushallinnon vuosikellon mukaan. Hallintokunnat tuovat lautakunnille tiedoksi neljännesvuosittain tarkennetut käyttösunnitelmat täytäntöönpano-ohjeineen sekä talouden toteuman. Toimialajohtajat raportoivat kaupunginvaltuustolle talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta puolivuositain, kesäkuun lopun mukaisena sekä tilinpäätöskokouksessa. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat antavat vastaavan raportin yhtiöidensä kesäkuun lopun tilanteesta sekä tilinpäätöskokouksessa.

Hallintokunnat eivät saa aloittaa mitään tehtävää, ellei valtuusto ole hyväksynyt sille menomäärärahaa. Hallintokunnat seuraavat talousarvion toteutumista ja reagoivat odottamattomiin muutoksiin. Mikäli on todennäköistä joko menojen ylittyminen tai tulojen alittuminen, asia on saatettava talousarviovuoden aikana esimiesten / lautakunnan / kaupunginhallituksen / kaupunginvaltuuston tietoon ja tehtävä talousarvion muutosesitys.

Talousarvion toteutumista seurataan sekä sisäisten että ulkoisten menojen osalta, joten hallintokuntien on kirjautettava kuukausittain sisäiset menot ja tulot kirjanpitoon. Kirjaukset on huolehdittava menojen ja tulojen osalta. Mikäli kirjauksia ei tehdä kuukausittain, talousarvion toteutuminen antaa virheellisen kuvan. Toimielinten tulee kiinnittää huomiota myös tehokkaaseen saatavien perintään.

5. Virkojen ja toimien täyttäminen

Kaikkiin uusiin virkoihin ja toimiin ja yli vuoden kestäviin määräaikaistalouksiin tulee saada kaupunginhallituksen täyttölupa. Kaikkien avoimeksi jäävien virkojen ja toimien osalta on selvitettävä, voidaanko tehtävien uudelleen järjestelyllä hoitaa kyseiset tehtävät, sekä kartoitettava ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuus tehtävän hoitamiseen. Esihenkilö huolehtii omalta osaltaan, että Nivalan kaupungin vakanssiluettelo on ajantasainen.

Sijaisia käytetään vuosilomien sekä virka- ja toimivapaiden aikana niissä tehtävissä, joissa toiminnan luonne ja kiireellisyys sitä vaatii. Sijaisuudet toteutetaan ensisijaisesti sisäisesti. Tilapäisen henkilön palkkaaminen on viimesijainen vaihtoehto. Ylitöitä voi tehdä vain esimiehen luvalla silloin, jos se toiminnan luonteen vuoksi on kiireellistä ja välttämätöntä.

Kaupungin työntekijät voivat sopia esimiehensä kanssa lomarahen vaihtamisesta pidettäväksi vapaana edellytyksellä, että pääsopijajärjestö, johon työntekijä kuuluu, on tehnyt lomarahen vaihdosta sopimuksen työnantajan kanssa ja ettei vaihto aiheuta sijaisen palkkaamista tai muita lisäkustannuksia.

6. Ulkoisen rahoituksen hankkeet

Kaupunki voi hyödyntää ulkoista hankerahoitusta strategian tavoitteiden toteuttamisessa. Tässä tarkoituksessa kaupunki voi myöntää omarahoitusosuuksia toimialojen hankkeisiin sekä tukea ulkoisten toimijoiden hankkeita, jotka toteuttavat kaupunkistrategian tavoitteita. Hankerahoituksista päätettäessä noudatetaan yleisiä toimivaltuuksia, jotka on määritelty hankintaohjeessa, hallintosäännössä ja muissa yleisissä toimintaohjeissa.

Tiedossa olevat hankkeiden omavastuuosuudet budjetoidaan talousarvioon. Toimintakaudella alkavista hankkeista laaditaan tarkennettu talousarvio, joka annetaan tiedoksi vastuulautakunnalle. Jos hankkeen omarahoitusosuus ylittää talousarvioon varatun määrärahan, on toimialajohtajalla valtuudet hyväksyä kustannuspaikkakohtainen ylitys. Tehtävälueetasolle aiheutuvan määrärahaylityksen hyväksyy kaupunginhallitus. Toimialatason määrärahaylityksen vahvistaa valtuusto.

Kolmannen sektorin toimijoiden toteuttamien hankkeiden strategian mukaisuus arvioidaan kaupungin johtoryhmässä. Samassa yhteydessä sovitaan hankkeesta mahdollisesti aiheutuvat ylläpitovastuut, varmistetaan, että rahoitusmalli on rahoittajan ehtojen mukainen, että budjettiin on varattu toteutuksen vaatimat määrärahat, ja että hankkeen tulokset / tuotokset tulevat laajasti kuntalaisten käyttöön.

Kolmannen sektorin hankkeiden toteutuksen vaatimiin rahoitusosuuksiin varataan vuotuinen määräraha kustannuspaikalle 1227. Päätöksen rahoitusosuuden myöntämisestä tekee kaupunginhallitus johtoryhmän tekemän arvioinnin perusteella.

Kehittämistä ja vetovoimaa edistävillä hankkeilla varataan omarahoitusosuudet kustannuspaikalle 1222. Kustannuspaikan hankekohtaiset määräraharaukset on esitetty tehtävälueella 120 Kaupunginhallitus.

NIVALAN KAUPUNGINHALLITUS

Päivi Karikumpu
kaupunginjohtaja

Ulla Alin
talousjohtaja

40 OPETUSLAUTAKUNTA

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Toimialajohtaja sivistysjohtaja

Opetuslautakunta vastaa kasvatusta- ja koulutuspalveluista: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus sekä lukiokoulutus sekä niihin liittyvistä viranomaistehtävistä, hallinto- ja toimistotehtävistä sekä tukipalvelujen hankinnasta. Toimintaa määrää ja ohjaa yleis- ja erityislainsäädäntö (mm. koululait, varhaiskasvatustilaki, oppivelvollisuuslaki ja opiskelijahuoltolaki) sekä lakisääteiset suunnitelmat (esim. koulujen toimintasuunnitelmat, varhaiskasvatussuunnitelma ja opiskeluhuoltosuunnitelmat).

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä sekä lasten ja nuorten psykiatrisista palveluista. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu kaikille aikuisille tehtävästä riippumatta. Päiväkotien ja koulujen ruokahuolto- ja puhdistuspalvelut on ostettu PPE Köökki Oy:ltä 1.1.2023 lukien. Koulukuljetusten sopimukset ovat voimassa 1.8.2023-31.7.2026.

Opetuslautakunnan toiminnan tavoitteena on tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen tarjoaminen. Lapsilla on oikeus opetussuunnitelman mukaiseen, laadukkaaseen kasvatukseen ja koulutukseen sekä tarpeen mukaisesti tukitoimiin, mitä varten toimiala tulee olla riittävästi resursoitu. Varhaiskasvatuksella ja koululla on keskeinen rooli lasten hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Varhaiskasvatus ja perusopetus tarjoavat erityisesti tukea niille, jotka lähtökohtiinsa nähden ovat kasvun ja oppimisen tuen tarpeessa. Opiskeluhuolto on keskeinen tekijä koulun yksilökohtaisessa hyvinvointityössä, mutta myös yhteisöllisessä ja ennaltaehkäisevässä työssä. Lukiokoulutuksessa vahvistetaan opiskelijoiden oppimisen taitoja vastaamaan jatko-opintojen tarpeisiin. Edellytys laadukkaiden palvelujen toteuttamiseen on pedagogisesti osaava, motivoitunut, hyvinvoiva ja riittävä henkilöstö, jolla on aikaa keskittyä perustehtävään.

Palveluverkon kehittämistä jatketaan niin, että uudet ja peruskorjattavat tilat suunnitellaan palvelemaan opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien mukaista toimintaa huomioiden pienentyvät ikäluokat.

Ulkopuolista hankerahoitusta saavat hankkeet (avustus/kokonaishanke)

Koulujen kerhotoiminta 2024-2025 OPH	7.778 €	13.778€
Niva-Kaijan koulu, Erasmus+	9.000 €	11.166 €
Kyösti Kallion koulu Erasmus+	6.300 €	13.850 €
Oppimisen tuen hanke. Lukio.	31.960 €	38.172 €

Palvelujen ostossa isoimmat määrärahat ja niiden muutos vrt. TA2024

Sisäiset tilapalvelun vuokrat tekniselle toimelle (vuokrat + po.v.)	3.763.313 €	-345.528 €
Sisäiset ICT-menot yleishallinnolle	603.256 €	+36.127 €
PPE Köökki Oy, ruokahuolto	2.189.445 €	+19.682 €
PPE Köökki Oy, puhdistuspalvelut	1.151.993 €	-14.752 €
Kuljetuspalvelut	1.010.152 €	+84.352 €

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiselle
<p>Ennakoimme ja kehitämme pitkällä aikavälillä toimivaa ja taloudellisesti kestävää kaupunkia.</p>	<p>Toteutamme kehittämisen ja talouden tasapainottamisohjelman yleisiä linjauksia ja valittuja keinoja.</p> <p>Yleiset linjaukset:</p> <p>A Kasvatuksen ja koulutuksen tasapainotuskeinojen pohjana on Nivalan kaupungin väestökehitys ja väestörakenteen muutoksesta johtuvat palvelutarpeen muutokset.</p> <p>B Kasvatuksen ja koulutuksen talous- ja toimintasuunnittelun kantava teema on älykäs sopeutuminen, mikä tarkoittaa palvelutarpeen vähenemisen huomioimista (lasten määrän vähentyminen) toiminnan järjestämisessä.</p> <p>C Lasten määrän vähentymisen huomioiminen sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen järjestämisessä tarkoittaa valtuuston tekemien palveluverkkolinjausten päivittämistä.</p> <p>Vuodelle 2025 valitut keinot:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Varhaiskasvatuksen käyttöasteen nostaminen 2. Varhaiskasvatuksen resurssin kysyntäperustainen mitoittaminen 3. Pirttirannan Huvilan lisäosan käytöstä poistaminen 4. Perusopetuksen järjestäminen väestörakenteen muutoksen mukaisesti 5. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehostaminen 6. Perusopetuksen tuntijaon maksimituntimäärä on Nivalassa 1.8.2025 alkaen 228 tuntia 	<p>Toteutuneiden linjausten määrä</p> <p>Toteutuneiden keinojen määrä</p>
<p>Johtaminen voimavarana - kärkihanke</p>	<p>Tuemme edelleen esihenkilöiden ammatissaan kehittymistä ja kouluttautumista.</p>	<p>Esihenkilöiden koulutusmäärät - koulutukset/esihenkilöt</p>

Talous

40 OPETUSLAUTAKUNTA						Muutos-
Selite	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	%
TOIMINTATUOTOT	702 212	465 261	396 670	381 447	385 261	-15 %
TOIMINTAKULUT	-28 425 536	-28 531 066	-28 765 324	-29 214 091	-29 499 132	1 %
TOIMINTAKATE	-27 723 325	-28 065 805	-28 368 654	-28 832 645	-29 113 871	1 %

400 Kasvatus- ja koulutuspalvelujen hallintopalvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Tehtäväaluejohtaja sivistysjohtaja

Tehtäväalue sisältää yhdeksän jäsenen opetuslautakunnan kulut ja kasvatus- ja koulutuspalvelujen toimiston palvelut. Tehtäväalueella huolehditaan opetuslautakunnan asiakirjahallinnosta ja arkistoinnista, asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä ohjeistetaan ja valvotaan lautakunnan alaisten tehtäväalueiden toimintaa. Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuussa.

Tehtäväalue vastaa mm. järjestelmien ja tunnusten ylläpidosta, tiedonsiirroista valtakunnallisiin järjestelmiin, toimialan sopimuksista, henkilökunnan rekrytoinnista ja yhteisestä koulutuksesta, ilmoittautumisista, laskutuksesta, sähköisistä lomakkeista, tilastoinnista, kyselyistä, hankeseurannasta, koulukuljetuksista, asiakaspalvelusta sekä talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta. Toimialalle on siirtynyt kokonaisvastuu ruokahuoltopalvelujen hankinnasta, seurannasta ja taloudesta sekä neuvottelut PPE Köökki Oy:n kanssa myös puhdistuspalveluista.

Keskeiset toimialan omat ylläpidettävät ohjelmat Daisy, Primus, Wilma, Kurre, Koski, Varda, Valpas, Koululiitu. Lisäksi käytössä on kaupungin yhteiset talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmat mm. FFOssi, FEssi, Norlict, Intro, Kuntarekry, Confluence, Accuna ja Dynasty-hallinto-ohjelma.

Tiedonohjaussuunnitelma, kirjaamotyö, sähköinen arkistointi, tilastointi ja tiedonhallintamallin ylläpitäminen vaatii aiempaa enemmän työtä. Tehtävissä korostuu entistä enemmän aikatauluihin sidotut tehtävät, järjestelmä- sekä yksilökohtaiseen tietosuojaan liittyvät asiat sekä yksilön oikeusturvaan ja opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiin valtionosuuksiin vaikuttavien tietojen oikea tilastointi. Kirjautumistunnusten hallinta eri järjestelmiin on muuttunut entistä tarkemmaksi ja vaativammaksi (esim. tietojen rajaaminen käyttäjäryhmien/käyttäjän mukaan). Toimialan järjestelmien kuntakohtainen hallinta ja niissä tapahtuvat jatkuvat muutokset sekä uusien ohjelmien käyttöönoton on todettu lisänneen hallinnon ja esihenkilöstön työtaakkaa.

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiselle
Turvalliset kulkuväylät ja kevyen liikenteen väylät	Aloitamme koulumatkojen vaarallisuustarkastelun. Periaatteet ovat käytettävissä lukuvuoden 2026-27 kuljetuksia myönnettäessä. Aktivoimme kouluja tekemään yhdessä vanhempainoimikuntien kanssa aloitteita, joilla parannetaan oppilaiden koulumatkan turvallisuutta.	Onko valmistelu aloitettu? Arvio valmistumisesta määräaikaan mennessä. Aloitteiden määrä Toteutuneiden ja toteutuvien aloitteiden määrä
Kehitämme tiimityötä ja sujuvia palveluprosesseja	Käytössämme on tiimejä, joilla on muutosten ja uudistusten valmisteluvastuuta sekä käytännön tehtävien koordinoivastuuta. Jokainen rehtori kuuluu johonkin tiimiin. Tiimejä täydennetään	Ovatko tiimit toiminnassa? Ovatko tiimit onnistuneet tehtävissään?

	<p>koulujen esittämällä henkilöillä. Keväällä 2025 on käytössä: tuntijakotiimi, tuen uudistamisen tiimi, turvallisuustiimi sekä tapahtuma-, juhla- ja koululiikuntatiimi.</p> <p>Lukuvuoden 2025-26 alkuun mennessä määritellään tarvittavat tiimit.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa päiväkodinjohtajat ja varhaiskasvatusjohtajat muodostavat tiimiin, joka suunnittelee tuen uudistamisen varhaiskasvatuksessa, miettii yhdessä turvallisuusasioita ja yhteisiä tapahtumalinjauksia.</p>	
Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista	<p>Vähennämme toiminnallisia riskejä.</p> <p>Olemme mukana varhaiskasvatuksen työkykyjohtamisen kehittämisen (PEPPI) -hankkeessa.</p>	<p>Riskikartoituksen arvion pistemäärän pienentyminen.</p> <p>Onko hankkeeseen osallistuttu? Millaisia käytäntöjä on sovittu?</p>

Talous

400 Kasvatus- ja koulutuspalvelujen hallintopalvelut						Muutos-
Selite	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	%
TOIMINTATUOTOT	13 660	0	0	0	0	0 %
TOIMINTAKULUT	- 273 692	- 368 935	- 321 652	- 325 203	- 328 455	-13 %
TOIMINTAKATE	- 260 032	- 368 935	- 321 652	- 325 203	- 328 455	-13 %

410 Peruskoulut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Tehtäväaluejohtaja sivistysjohtaja

Järjestämme perusopetuksen perusopetuslain ja -asetuksen, opiskeluhoitolain, oppivelvollisuuslain sekä opetussuunnitelman mukaisesti. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden. Oppilaalla on oikeus saada perusopetuslain ja voimassa olevan opetussuunnitelman mukaista opetusta ja siihen liittyvät tukipalvelut.

MUUTOKSET:

-opiskelun tuessa

-tuntijako

-talouden tasapainottaminen: virkojen määrä -3 syksyllä 2025 ja -3 syksyllä 2026 ja -1 2027.

Kouluissa keskitytään perustaitoihin, hyvinvointiin ja eriarvoisuuden vähentämiseen. Kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy on koko yhteisön tehtävä.

Perusopetukseen lisättiin valtakunnallisesti yksi vuosiviikkotunti B1-kieltä 7 vuosiluokalle, mikä tarkoitti B1-kielen opetussuunnitelman uudistamista koko perusopetuksen oppimäärän osalta 1.8.2024 lukien. Haasteena on kielenopetuksen, uskonnon/elämänkatsomustiedon ja valinnaisten aineiden opetuksen järjestäminen sekä opiskeluhoollon palvelujen ja tuen järjestäminen tasapuolisesti pieniin yksiköihin.

Nivalassa toimii talousarviovuoden alkaessa 10 perusopetuksen alakoulua ja yksi yläkoulu. Aittolan koulu lakkasi 2024 vuoden lopussa ja oppilaat siirtyvät Järvikylälle valmistuneeseen uuteen kouluun.

Opetusryhmien määrä perustuu oppilasmääriin.

OPPILASTILASTO lukuvuosittain 2024-2031 (9/2024)

	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	30-31
Ahde	88	77	80	75	77	74	62
Aittola, sl. -24	37						
Erkkilä	60	59	55	45	42	39	37
Haapala	59	64	64	65	63	67	60
Haikara	101	103	95	90	85	78	84
Junttila	57	51	45	49	53	51	51
Järvikylä (sis. Aittolan)	96	94	84	83	77	75	72
Karvoskylä	55	53	57	56	54	53	59
Kyösti Kallion k	248	232	219	209	188	189	195
KKK/pienryhmät *	93	79	63	46	33	16	0
Malila	54	46	48	41	41	37	31
Välikylä	55	54	49	46	41	41	37
Yhteensä	966	912	859	805	754	736	704
Niva-Kaija	554	545	529	520	502	463	433
Yhteensä	1520	1457	1388	1325	1256	1183	1121

*Alakoulujen pienryhmäopetus on keskitetty Kyösti Kallion koululle. Alakoulujen oppilaiden osalta tulevat siirrot omilta kouluilta pienryhmäopetukseen eivät näy tilastossa.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiselle
<p>Ennakoimme ja kehitämme pitkällä aikavälillä toimivaa ja taloudellisesti kestävästä kaupunkia.</p>	<p>A Toteutamme toiminnan kehittämisen ja talouden tasapainottamisohjelmaa</p> <p>1. Alakoulujen yksikkökohtaisen tarkastelurajan mahdollinen muutos nykyisestä 40 oppilaasta 50 oppilaaseen tai jokin tuolta väliltä: keväällä 2025 teemme ennakkovaikutusten arvioinnin ja valmistelemme asian kaupunginhallituksen käsittelyä ja kaupunginvaltuuston päätöstä varten.</p> <p>2. Tavoittelemme perusopetusryhmän koon nostamista keskimäärin 20 oppilaaseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • alakouluilla 1.8.2025 alkaen yksittäisen luokan maksimikoko 1-2 luokilla 23 ja 3-6 luokilla 27 oppilasta. Yhdysluokan maksimikoko 1-2 luokilla 21 ja 3-6 luokilla 26 oppilasta • yläkoululla yleisopetuksen perusopetusryhmien koko on edelleen yli 20 oppilasta <p>3. Tehostamme aamu- ja iltapäivätoiminnan 1.8.2025 alkaen siten, että lähestymme kustannusjaossa kaupungin- ja valtionosuudessa 50/50 -suhdetta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ryhmän perustamisraja: kahdeksan kokoaikaista (osaviikkoinen paikka lasketaan 0,5 paikaksi), ryhmän jatko tarkastellaan syyslukukauden päätteeksi, jotta ryhmä säilyisi tulisi olla väh. kuusi kokoaikaista paikkaa 	<p>1. Ennakkovaikutusten arviointi ja päätös on tehty</p> <p>2. Syyslukukaudella 2025 yleisopetuksen perusopetusryhmien koko on lähempänä 20 oppilasta kuin syksyllä 2024 (20.9.2024 alakoulut 16,0 opp./ryhmä, Niva-Kaija 20,1/ opp./ryhmä)</p> <p>3. Uudet periaatteet ovat käytössä</p> <p>4. Uusi tuntijako on käytössä</p> <p>5. Vesitien kiinteistössä ei ole enää koulujen toimintaa</p>

	<p>4. Muutamme Nivalan kaupungin tuntijakoa siten, että 1.8.2025 alkaen peruskoulun aikana oppilas saa opetusta yhteensä 228 tuntia. Tuntijaossa huomioidaan 1.8.2024 voimaan tullut B1 -kielen tuntimäärän muutoksen siirtymäsäännökset ja alakoululle 1.8.2025 tulevat kolme tuntia.</p> <p>5. Pyrimme luopumaan koulujen käytössä olevista maksullisista ulkopuolisista tiloista (esim. Vesitien kiinteistö).</p> <p>B Valmistelemme koulukuljetusperiaatteiden päivittämistä: mm. kouluteiden vaarallisuuden osalta, muualla kuin Nivalassa asuvien oppilaiden oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen.</p>	
Kehitämme osaamista järjestelmällisesti ja tavoitteellisesti	Vahvistamme henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa tarjoamalla sisäisiä ja ulkoisia koulutuksia.	Toteutuneiden koulutusten määrä
Tarjoamme lapsille ja nuorille laadukkaita ja turvallisia oppimisympäristöjä	<p>1. Järvikylän koulun uusi koulurakennus otetaan käyttöön kevätlukukauden 2025 alussa</p> <p>2. Oppimisen tuen muutos tulee voimaan 1.8.2025 ja perehdytämme henkilökunnan tuen muutoksiin.</p>	Ovatko toteutuneet?
Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista	<p>Vähennämme toiminnallisia riskejä:</p> <p>Henkilöstön väsyminen ja uupuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • huolehditaan opastuksesta ja koulutuksesta (esim. uusien ohjelmien käyttöönotto • opetushenkilöstön omavalintaiset koulutukset, jotka auttavat ammatillisesti • toimintatapojen ja ohjeiden selkeyttäminen (keskitetyt ohjeet, ei tehdä päällekkäistä työtä eri toimipaikoissa (esim. vakuutusohjeet, kriisiviestintä)) • lean-ajattelun kehittäminen, työprosessien kuvausten hyödyntäminen • työilmapiirin edelleen vaaliminen ja kehittäminen 	Riskikartoituksen arvion pistemäärän pienentyminen.

	<p>(tyhy-toiminta työajalla työyksiköittäin kaikille henkilöstöryhmille, kaikille yhteinen tyhy-toiminta on myös tärkeää)</p> <p>Henkilöstön riittävyys ja kelpoisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • työpaikkojen markkinoinnin tehostaminen (sometiimin sekä viestinnän ja markkinoinnin asiantuntijan hyödyntäminen) • kaupungin palvelujen markkinointi rekrytoinnin yhteydessä 	
--	--	--

Talous

410 Peruskoulut						Muutos-
Selite	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	%
TOIMINTATUOTOT	463 181	412 961	329 410	313 514	316 649	-20 %
TOIMINTAKULUT	-18 322 918	-18 769 242	-19 295 019	-19 640 713	-19 837 120	3 %
TOIMINTAKATE	-17 859 737	-18 356 281	-18 965 609	-19 327 198	-19 520 470	3 %

415 Varhaiskasvatuspalvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Varhaiskasvatuksessa on tapahtunut useita muutoksia viime vuosina, esimerkiksi subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palautus, lapsen tuen lakimuutokset, varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivitys ja maksumuutokset. Vuonna 2030 astuu voimaan lakimuutos henkilöstörakenteesta.

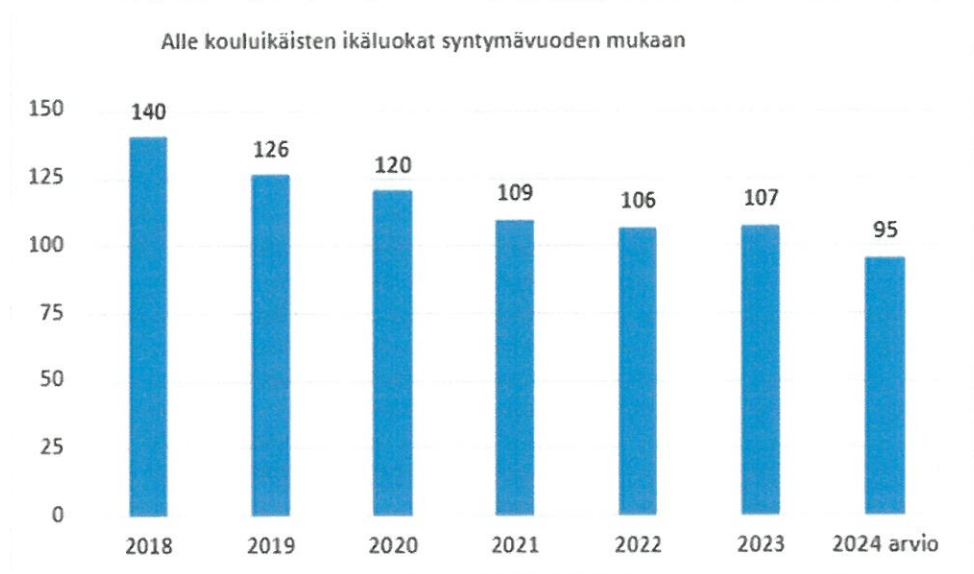
Nivalan varhaiskasvatuspalvelut sisältää seuraavat kokonaisuudet; päiväkotihoidon ja vuoro- ja vuorohoito päiväkodissa, esiopetus päiväkodissa ja esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, perhepäivähoito, yksityinen päiväkotitoiminta palvelusetelillä sekä lasten hoidon tuet. Nivalassa on syksyllä 2024 neljä kaupungin omaa ja yksi yksityinen päiväkotitoiminta. Nokela (vuoropäiväkotitoiminta, 3 ryhmää, mahdollisuus esiopetukseen, yhteensä 54 paikkaa), Majakka (2 ryhmää, yhteensä 33 paikkaa), Peltopuisto (3 ryhmää ja esiopetus, yhteensä 57 paikkaa), Pirttiranta (5 ryhmää, lisäosassa 1 ryhmä ja esiopetus, yhteensä 115 paikkaa), Knuutinpuhto (1 ryhmä ja esiopetus, yhteensä 35 paikkaa). Lisäksi Nivalassa toimii yksi Pilke Päiväkodit Oy:n yksikkö, jossa paikkoja 33 1-5-vuotiaille. (Pilke Päiväkodit Oy:n omistaa norjalainen Dibber). Samaa paikkaa voi käyttää useampi lapsi esim. osaviikkoisessa tai osapäiväisessä toiminnassa. Perhepäivähoitajalla saa olla korkeintaan neljä kokopäivähoidossa olevaa eri-ikäistä lasta. Hoitajan omat alle kouluikäiset lapset lasketaan mukaan. Perhepäivähoitajia on syksyllä 2024 15 ja heillä paikkoja 60. Esiopetus on velvoittavaa. Syksyllä 2024 varhaiskasvatukseen esiopetuksessa oli 71 lasta.

Varhaiskasvatus on ollut Nivalassa maksutonta vuoden 2022 alusta lähtien. Määräajat varhaiskasvatukseen järjestämiselle tulevat laista. Nivalan kaupunki järjestää paikan määrääjässä. Tavoitteenamme on arvioida ja kehittää pedagogiikkaa, toimintatapoja ja palvelurakennetta varhaiskasvatuslain ohjaamana ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Ikäluokkien pientyminen ja varhaiskasvatukseen osallistumisaste vaikuttaa toiminnan suunnitteluun. Tavoitteena on, että varhaiskasvatukseen palvelutarpeet, resurssit ja kustannukset ovat tasapainossa. Toimintatiloja on lisätty Pirttirannan ja Nokelan päiväkotien yhteyteen. Kesällä 2024 Vilkun päiväkotitoiminta suljettiin ja sen toiminta siirtyy Pirttirannan päiväkodin yhteyteen rakennettavaan lisäosaan, johon sijoittuu kolme lapsiryhmää. Vuosina 2021–2024 Nivalan varhaiskasvatus on ollut kaksivuotisen esiopetuksen kokeilukunta. Kokeiluun lapsiryhmät toimivat Vilkun ja Knuutinpuhdon päiväkodeissa. Kokeilu päättyi toukokuussa 2024.

Talousarvioissa 2025 varhaiskasvatukseen kulut laskevat kokonaisuudessaan varhaiskasvatusikäisten lasten määrän vähetessä ja mukautettaessa toimintoja tästä johtuen. Talousarviota tasapainottaa Vilkun päiväkodin sulkeminen kesällä 2024 ja toisen Pilke päiväkodin toiminnan päättyminen elokuusta 2024 alkaen. Syntyvyys vuonna 2024 jää alle sadan lapsen (arvio 95 lasta).

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiselle
Ennakoimme ja kehitämme pitkällä aikavälillä toimivaa ja taloudellisesti kestävästä kaupunkia.	<p>Toiminnan kehittämisen ja talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nostamme kaupungin järjestämän varhaiskasvatuksen käyttöastetta. Tarkastelemme myöntämiemme palvelusetelien määrää Varhaiskasvatuksen resurssin kysyntäperustainen mitoittaminen Valmistelemme toimenpiteet lasten kotihoidontuen kuntalisän poistamiseen/leikkaamiseen 1.1.2026 alkaen. Arvioimme aktiivisesti käytössä olevien tilojen tarvetta (Knuutinpuhto, Majakka, Huvila). 	<p>Varhaiskasvatuksen eri toiminnossa olevien lasten määrä.</p> <p>Varhaiskasvatuksen osallistumisaste</p> <p>Onko kuntalisän poistamisen/leikkaamisen valmistelut tehty?</p> <p>Pirttirannan lisäosan (Huvila) poistaminen käytöstä kesällä 2025.</p>
Kehitämme osaamista järjestelmällisesti ja tavoitteellisesti	Vahvistamme henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa tarjoamalla sisäisiä ja ulkoisia koulutuksia.	<p>Positiivisen pedagogiikan mukainen toiminta jatkuu; Huomaa hyvä lähettiläät toimivat joka yksikössä.</p> <p>Nepsy- koulutettujen työntekijöiden määrä.</p>

		Lp- koulutettujen työntekijöiden määrä.
Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista	<p>Olemme mukana varhaiskasvatuksen työkykyjohtamisen kehittämisen (PEPPI) -hankkeessa.</p> <p>Hankkeen tavoitteena on parantaa Pohjois-Pohjanmaan kuntien varhaiskasvatuksen työpaikkojen työhyvinvointia ja työhyvinvoinnin johtamisosaamista. Hanke tarjoaa työkaluja lähijohtajille ja työyhteisöille työn kuormituksen hallitsemiseksi ja työhyvinvoinnin edistämiseksi.</p>	<p>Työhyvinvointia tukevat toimintatavat; kehityskeskustelujen määrä, sairauspoissaolojen määrä, tyhy- toiminta, työhyvinvointikyselyt.</p> <p>Peppi - hankkeen toimenpiteet.</p>
Tarjoamme lapsille ja nuorille laadukkaita ja turvallisia oppimisympäristöjä	<p>Edistämme päiväkotitilojen uudistamista.</p> <p>Mukautamme tilantarpeen varhaiskasvatusikäisten lasten määrän mukaan.</p> <p>Tarjoamme perheille vaihtoehtoja.</p>	<p>Pirttirannan lisäosan (Huvila) poistaminen käytöstä kesällä 2025.</p> <p>Varhaiskasvatuksen eri toiminnossa olevien lasten määrä.</p>

Talous

415 Varhaiskasvatuspalvelut						Muutos-
Selite	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	%
TOIMINTATUOTOT	151 263	10 000	10 000	10 100	10 201	0 %
TOIMINTAKULUT	-8 176 397	-7 416 010	-7 111 393	-7 164 675	-7 229 222	-4 %
TOIMINTAKATE	-8 025 134	-7 406 010	-7 101 393	-7 154 575	-7 219 021	-4 %

420 Lukiopalvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Tehtäväaluejohtaja lukion rehtori

Toiminta perustuu lukiolakiin, lukiokoulutuksen järjestämislupaan sekä valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteella laadittuun opetussuunnitelmaan. Lukion tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Kaikki kolme vuosiluokkaa noudattavat 1.8.2021 käyttöön otettua opetussuunnitelmaa. Yhteistyösopimuksen perusteella Nivalan lukio vastaa JEDU:n Nivalan yksikön kaksoistutkintoa suorittavien oppilaiden lukio-opinnoista ja ylioppilaskirjoituksista. Nivalan lukio on mukana alueellisesti toimivassa etälukiossa, JokiElukio, jonka kautta lukiolaisilla on mahdollisuus laajentaa opintojaan etänä opiskellen. Lukiolaiset voivat myös osallistua JEDU:n Nivalan yksikön ja Nivalan Liikuntakeskuksen kanssa toteutettavaan Harrasteakatemiatoimintaan, jonka tarjonta urheilun, musiikin, tanssin ja teatterin ohella on laajentunut syksystä 2024 alkaen myös kuvataiteisiin.

Nivalan lukio on yhteistyössä Haapajärven lukion kanssa palkannut OPH:n hankerahoituksella lukuvuodeksi 2024-2025 Lukiovalmentajan, jonka tehtävänä on antaa yksilöllistä tukea opiskelijoille (esim. tehtävien tekemisen aloittamiseen ja suunnitteluun, ajanhallintaan, sosiaalisiin tilanteisiin, jaksamiseen), kehittää aineenopettajien kanssa yhteisopettajuuden toimintatapoja ja olla mukana parantamassa koulun yhteisöllisyyttä.

Lukion vetovoimaisuuden vahvistamiseksi lukio on tarjonnut syksystä 2024 lukien lukion aloittaville B-ajokortin teoriaopinnot ja ajotunnit.

Oppilasmäärä: 1 lk 48, 2 lk 54, 3 lk 59, 4 lk 8 (JEDU 16), yhteensä 169 (185).

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiselle
Oppilaitos- ja yritysyhteistyön edistäminen	Jatkamme yrittäjyyskasvatusopintojen toteuttamista yhdessä paikallisen yrittäjäyhdistyksen ja yritysten kanssa. Opiskelijamme voivat täydentää lukio-opintojaan alueen lukioiden yhdessä toteuttaman JokiElukion etäopetukseen osallistumalla. Opiskelijamme saavat Nivalan ja Haapajärven lukioiden yhteisen Lukiovalmentajan antama tukea.	Toiminta ja opiskelijapalaute sekä opiskelijoiden osallistuminen (esim. perustetut NY-yritykset, etäopintosuoritukset).
Tarjoamme lapsille ja nuorille laadukkaita ja turvallisia oppimisympäristöjä	Jatkamme toteutetun katto- ja ilmastointiremontin lisäksi kiinteistön luokkatilojen ja muiden huoneiden sekä piha-alueen uudistamista. Hankimme lisää uusia kalusteita oppilaitoksen tilojen viihtyisyyden ja käytettävyyden parantamiseen.	Eri tarkastuksissa sekä lukiossa toteutetun kuntotutkimuksessa havaittujen ongelmien korjaaminen. Kalustohankinnat.
Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista	Varmistamme terveellisen ja turvallisen työympäristö. Tuemme ammatillisen osaamisen vahvistamista täydennyskoulutuksella.	Kiinteistön remontin jatkaminen ja kunnossapito. Henkilökunnan palaute. Koulutuksen laadullinen ja määrällinen seuranta.

Talous

420 Lukiopalvelut						Muutos-
Selite	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	%
TOIMINTATUOTOT	74 108	42 300	57 260	57 833	58 411	35 %
TOIMINTAKULUT	-1 652 529	-1 976 879	-2 037 260	-2 083 500	-2 104 335	3 %
TOIMINTAKATE	-1 578 421	-1 934 579	-1 980 000	-2 025 668	-2 045 925	2 %